

5

RAPORT OCENA KONTROLI ZARZĄDCZEJ

**Urząd Miejski Bobolice
Bobolice**

raport za rok:
2019

I. WSTĘP:

Kontrolę zarządczą w jednostkach sektora finansów publicznych stanowi ogół działań podejmowanych dla zapewnienia realizacji celów i zadań w sposób zgodny z prawem, efektywny, oszczędny i terminowy.

Celem kontroli zarządczej jest zapewnienie w szczególności:

- Zgodności działalności z przepisami prawa oraz procedurami wewnętrznymi;
- Skuteczności i efektywności działania;
- Wiarygodności sprawozdań;
- Ochrony zasobów;
- Przestrzegania i promowania zasad etycznego postępowania;
- Efektywności i skuteczności przepływu informacji;
- Zarządzania ryzykiem.

Zgodnie ze standardami kontroli zarządczej dla sektora finansów publicznych, na system kontroli zarządczej składa się pięć elementów:

- Środowisko wewnętrzne;
- Cele i zarządzanie ryzykiem;
- Mechanizmy kontroli;
- Informacja i komunikacja;
- Monitorowanie i ocena.

Wdrożenie procedur, zasad i reguł postępowania, odnoszących się do powyższych części składowych systemu kontroli zarządczej oraz zgodnych ze standardami, pozwala uznać system kontroli zarządczej za skuteczny, zapewniający realizację celów i zadań w sposób zgodny z prawem, efektywny, oszczędny i terminowy.

Obowiązujące procedury, zasady i reguły postępowania nie muszą być ustalone w formie pisemnej, jednak należy zapewnić w jednostce taką metodę zapewniającą przestrzeganie ustalonego systemu kontroli zarządczej, żeby nie było wątpliwości co do jego istnienia i funkcjonowania na każdym poziomie działalności.

Zapewnienie funkcjonowania adekwatnej, skutecznej i efektywnej kontroli zarządczej należy do obowiązków wójta, burmistrza, prezydenta miasta, przewodniczącego zarządu jednostki samorządu terytorialnego oraz kierownika jednostki. Standardy kontroli zarządczej dla jednostek sektora finansów publicznych zalecają coroczne potwierdzenie uzyskania powyższego zapewnienia w formie oświadczenia o stanie kontroli zarządczej za poprzedni rok.

II. INFORMACJE ORGANIZACYJNE:

Ocenę kontroli zarządczej przeprowadzono z wykorzystaniem e-usługi kontrola-zaradcza.pl

Narzędzie diagnostyczne przygotowano w formie list kontrolnych opracowanych, w szczególności na podstawie:

- Ustawa z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (j.t. Dz.U. z 2013 poz. 885 z późn. zmianami),
- Komunikat Nr 23 Ministra Finansów z dnia 16 grudnia 2009 r. w sprawie standardów kontroli zarządczej dla sektora finansów publicznych (Dz. Urz. Min. Fin. z 2009 r. nr 15 poz. 84),
- Komunikat Nr 3 Ministra Finansów z dnia 16 lutego 2011 r. w sprawie szczegółowych wytycznych w zakresie samooceny kontroli zarządczej dla jednostek sektora finansów publicznych (Dz. Urz. Min. Fin. z 2011 r. nr 2 poz. 11),
- Komunikat Nr 6 Ministra Finansów z dnia 6 grudnia 2012 r. w sprawie szczegółowych wytycznych dla sektora finansów publicznych w zakresie planowania i zarządzania ryzykiem (Dz. Urz. Min. Fin. z 2012 r. poz. 56),

Systematyka oceny została ustalona w sposób zgodny z układem standardów określonych w „Standardach kontroli zarządczej dla sektora finansów publicznych”. W konsekwencji system kontroli zarządczej został zbadany w podziale na pięć podstawowych części, w ramach których wyodrębniono następujące elementy:

A. Środowisko wewnętrzne:

- przestrzeganie wartości etycznych
- kompetencje zawodowe
- struktura organizacyjna
- delegowanie uprawnień

B. Cele i zarządzanie ryzykiem:

- misja
- określenie celów i zadań, monitorowanie i ocena ich realizacji
- identyfikacja ryzyka
- analiza ryzyka
- reakcja na ryzyko

C. Mechanizmy kontroli:

- dokumentowanie systemu kontroli zarządczej
- nadzór
- ciągłość działalności
- ochrona zasobów
- szczegółowe mechanizmy kontroli dotyczące operacji finansowych i gospodarczych
- mechanizmy kontroli dotyczące systemów informatycznych

D. Informacja i komunikacja:

- bieżąca informacja
- komunikacja wewnętrzna
- komunikacja zewnętrzna

E. Monitorowanie i ocena:

- monitorowanie systemu kontroli zarządczej
- samoocena
- audyt wewnętrzny
- uzyskanie zapewnienia o stanie kontroli zarządczej

Ocena systemu kontroli zarządczej opiera się na obliczonych procentowo wartościach, obrazujących objęcie systemem kontroli całość lub część obszaru działalności. W celu dokonania oceny stanu kontroli zarządczej przyjęto następującą trójstopniową skalę ocen:

Ocena:	Wartość Procentowa:	Treść Oceny:
Pozytywna	Równa lub Powyżej 75 %	System kontroli zarządczej jest adekwatny, skuteczny i efektywny
Pozytywna z Zastrzeżeniami	Od 50% do 74%	System kontroli zarządczej funkcjonuje w jednostce jednak jego poszczególne elementy wymagają uzupełnienia lub poprawy
Negatywna	Do 49%	Brak adekwatnego, skutecznego i efektywnego systemu kontroli zarządczej Występowanie niektórych elementów systemu kontroli zarządczej nie może zostać uznane, ze względu na istotne luki w systemie

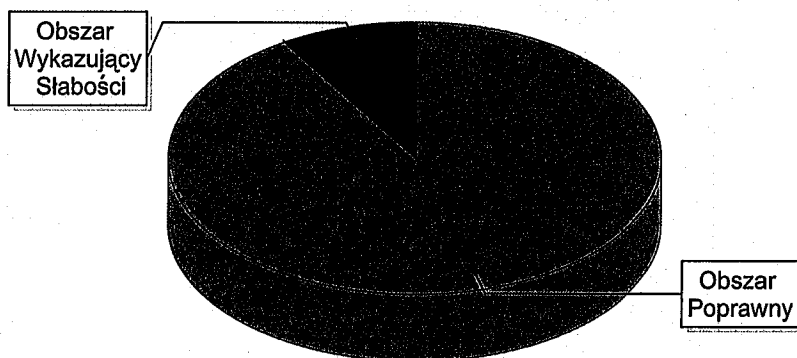
Powyższa ocena, dotycząca całego systemu kontroli zarządczej, wynika z ocen cząstkowych przyporządkowanych poszczególnym elementom i standardom systemu kontroli zarządczej.

III. WNIOSKI OGÓLNE:

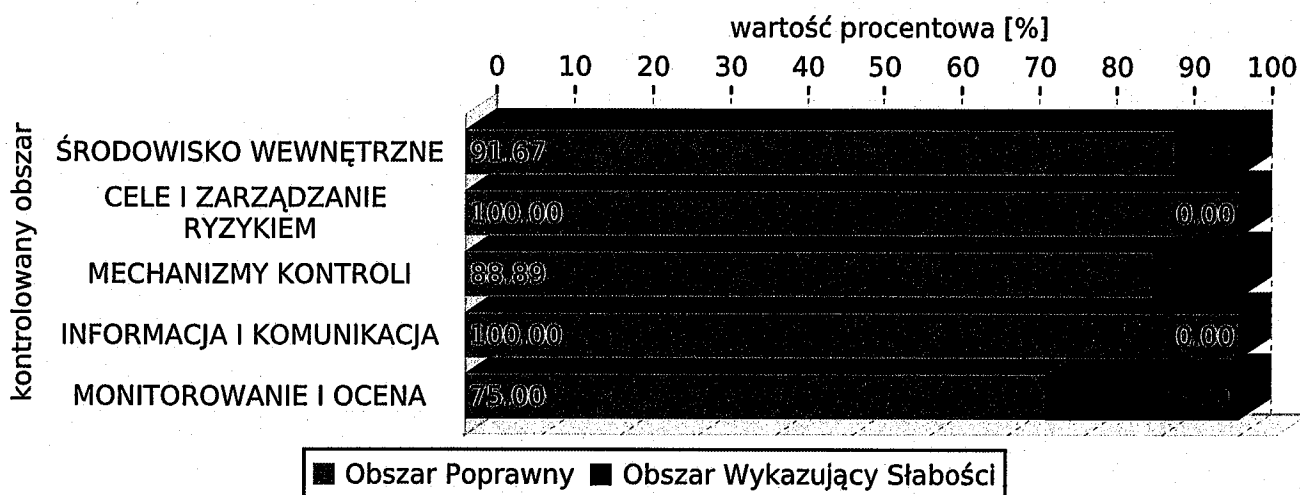
Ocena Systemu Kontroli Zarządczej jest: **Pozytywna**

Wartość Procentowa Oceny wynosi: **91.11%**

[Wartość Procentowa Oceny w 2018 roku wynosiła: 100.00%]

Należy uznać, że kierownik jednostki może oświadczyć z racjonalną pewnością, że system kontroli zarządczej jest adekwatny, skuteczny i efektywny oraz nie wnosi zastrzeżeń do jego funkcjonowania. Jednocześnie stan kontroli zarządczej zapewnia realizację celów i zadań w sposób zgodny z prawem, efektywny, oszczędny i terminowy.

IV. RAPORT SZCZEGÓŁOWY:

W niniejszym punkcie Raportu przedstawiono:

- Ogólne informacje (definicje) o wszystkich elementach i standardach składających się na system kontroli zarządczej;

- informacje o wynikach oceny stanu kontroli zarządczej w poszczególnych elementach, a w ramach elementów w każdym obszarze systemu kontroli zarządczej.

W przypadku, gdy ocena poszczególnych elementów systemu kontroli zarządczej jest „pozytywna z zastrzeżeniami” lub „negatywna”, konieczne jest wdrożenie działań naprawczych, zgodnie z rekomendacjami.

IV.1. ŚRODOWISKO WEWNĘTRZNE:

Ocena: Pozytywna (91.67%)

[Ocena w 2018 roku: Pozytywna (100.00%)]

Środowisko wewnętrzne można określić zarówno jako struktury wspierające kontrolę (odpowiednia struktura organizacyjna, właściwe delegowanie uprawnień), kwalifikacje pracowników (kompetencje, doświadczenie, szkolenia), jak i postawy kierownictwa i pracowników (uczciwość, akceptacja dla systemu kontroli, przykład dawany przez kierownictwo). Wszystkie te czynniki składają się na atmosferę panującą w jednostce i jej kulturę organizacyjną. Kierownik jednostki powinien dążyć do stworzenia, a także zachęcać pracowników do współtworzenia, w jednostce takiej kultury organizacyjnej, która będzie wspierać osiągnięcie celów przez jednostkę oraz buduje pozytywny stosunek kierownictwa każdego szczebla i wszystkich pracowników do systemu kontroli zarządczej.

Ocena Szczegółowa:

IV.1.1. Przestrzeganie wartości etycznych

Ocena: Pozytywna (100.00%)

[Ocena w 2018 roku: Pozytywna (100.00%)]

Rekomendacje:

Nie wnosi się rekomendacji przy założeniu utrzymania w przyszłości stanu systemu kontroli zarządczej na poziomie oceny pozytywnej.

IV.1.2. Kompetencje zawodowe

Ocena: Pozytywna (100.00%)

[Ocena w 2018 roku: Pozytywna (100.00%)]

Rekomendacje:

Nie wnosi się rekomendacji przy założeniu utrzymania w przyszłości stanu systemu kontroli zarządczej na poziomie oceny pozytywnej.

IV.1.3. Struktura organizacyjna

Ocena: Pozytywna (100.00%)

[Ocena w 2018 roku: Pozytywna (100.00%)]

Rekomendacje:

Nie wnosi się rekomendacji przy założeniu utrzymania w przyszłości stanu systemu kontroli zarządczej na poziomie oceny pozytywnej.

IV.1.4. Delegowanie uprawnień

Ocena: Pozytywna z zastrzeżeniami (66.67%)

[Ocena w 2018 roku: Pozytywna (100.00%)]

Rekomendacje:

Zaleca się wdrożenie procedur kontroli zarządczej zgodnie z poniższymi standardami: należy precyzyjnie określić zakres uprawnień delegowanych poszczególnym osobom zarządzającym lub pracownikom, zakres delegowanych uprawnień powinien być odpowiedni do wagi podejmowanych decyzji, stopnia ich skomplikowania i ryzyka z nimi związanego, zaleca się delegowanie uprawnień do podejmowania decyzji, zwłaszcza tych o bieżącym charakterze, przyjęcie delegowanych uprawnień powinno być potwierdzone podpisem.

IV.2. CELE I ZARZĄDZANIE RYZYKIEM:

Ocena: Pozytywna (100.00%)

[Ocena w 2018 roku: Pozytywna (100.00%)]

Jasne określenie misji może sprzyjać ustaleniu hierarchii celów i zadań oraz efektywnemu zarządzaniu ryzykiem. Zarządzanie ryzykiem ma na celu zwiększenie prawdopodobieństwa osiągnięcia celów i realizacji zadań. Niezbędnym warunkiem zarządzania ryzykiem jest określenie jasnych i spójnych celów całej jednostki (cele ogólne) w danym okresie oraz powiązanych z nimi celów poszczególnych komórek organizacyjnych (cele szczegółowe). Dopiero po określeniu celów jednostki możliwa jest identyfikacja ryzyka, które może zagrazić ich osiągnięciu. Każde zidentyfikowane ryzyko powinno zostać poddane analizie pod kątem prawdopodobieństwa wystąpienia i skutków, jakie może spowodować. Następnie kierownictwo jednostki powinno określić swój stosunek do ryzyka, czyli poziom ryzyka akceptowalny w danej sytuacji jednostki, oraz sposób reakcji na każde zidentyfikowane ryzyko. Kolejnym elementem w procesie zarządzania ryzykiem jest wdrożenie zaplanowanych działań oraz ich monitorowanie. Zarządzanie ryzykiem powinno być procesem ciągłym.

Ocena Szczegółowa:

IV.2.1. Misja

Ocena: Pozytywna (100.00%)

[Ocena w 2018 roku: Pozytywna (100.00%)]

Rekomendacje:

Nie wnosi się rekomendacji przy założeniu utrzymania w przyszłości stanu systemu kontroli zarządczej na poziomie oceny pozytywnej.

IV.2.2. Określenie celów i zadań, monitorowanie i ocena ich realizacji

Ocena: Pozytywna (100.00%)

[Ocena w 2018 roku: Pozytywna (100.00%)]

Rekomendacje:

Nie wnosi się rekomendacji przy założeniu utrzymania w przyszłości stanu systemu kontroli zarządczej na poziomie oceny pozytywnej.

IV.2.3. Identyfikacja ryzyka

Ocena: Pozytywna (100.00%)

[Ocena w 2018 roku: Pozytywna (100.00%)]

Rekomendacje:

Nie wnosi się rekomendacji przy założeniu utrzymania w przyszłości stanu systemu kontroli zarządczej na poziomie oceny pozytywnej.

IV.2.4. Analiza ryzyka

Ocena: Pozytywna (100.00%)

[Ocena w 2018 roku: Pozytywna (100.00%)]

Rekomendacje:

Nie wnosi się rekomendacji przy założeniu utrzymania w przyszłości stanu systemu kontroli zarządczej na poziomie oceny pozytywnej.

IV.2.5. Reakcja na ryzyko

Ocena: Pozytywna (100.00%)

[Ocena w 2018 roku: Pozytywna (100.00%)]

Rekomendacje:

Nie wnosi się rekomendacji przy założeniu utrzymania w przyszłości stanu systemu kontroli zarządczej na poziomie oceny pozytywnej.

IV.3. MECHANIZMY KONTROLI:

Ocena: Pozytywna (88.89%)

[Ocena w 2018 roku: Pozytywna (100.00%)]

Standardy kontroli zarządczej w tym zakresie stanowią zestawienie podstawowych mechanizmów, które mogą funkcjonować w ramach systemu kontroli zarządczej. Nie tworzą one jednak zamkniętego katalogu, ponieważ system kontroli zarządczej powinien być elastyczny i dostosowany do specyficznych potrzeb jednostki samorządu terytorialnego. Mechanizmy kontroli powinny stanowić odpowiedź na konkretne ryzyko. Koszty wdrożenia i stosowania mechanizmów kontroli nie powinny być wyższe niż uzyskane dzięki nim korzyści. Na mechanizmy kontroli zarządczej składają się regulaminy, procedury, instrukcje, czynności czy zasady, za pomocą których zarządzający chcą zapewnić, że funkcjonowanie jednostki, a w szczególności gromadzenie i rozdysponowanie środków publicznych oraz gospodarowanie mieniem, będzie przebiegać zgodnie z ich wytycznymi. Mechanizmy kontroli powinny występować w jednostce w zasadzie na wszystkich szczeblach zarządzania i odnosić się do wyników procesu analizy ryzyka - ich celem powinno być ograniczanie zidentyfikowanego ryzyka, którego jednostka nie może zaakceptować.

Ocena Szczegółowa:

IV.3.1. Dokumentowanie systemu kontroli zarządczej

Ocena: Pozytywna (100.00%)

[Ocena w 2018 roku: Pozytywna (100.00%)]

Rekomendacje:

Nie wnosi się rekomendacji przy założeniu utrzymania w przyszłości stanu systemu kontroli zarządczej na poziomie oceny pozytywnej.

IV.3.2. Nadzór

Ocena: Pozytywna z zastrzeżeniami (66.67%)

[Ocena w 2018 roku: Pozytywna (100.00%)]

Rekomendacje:

Zaleca się wdrożenie procedur kontroli zarządczej zgodnie z poniższymi standardami: należy prowadzić nadzór nad wykonaniem zadań w celu ich oszczędnej, efektywnej i skutecznej realizacji, nadzór w szczególności powinien dotyczyć realizacji wszystkich zadań merytorycznych i powinien być prowadzony w sposób systematyczny, zasadne jest dokumentowanie monitoringu realizacji zadań,

IV.3.3. Ciągłość działalności

Ocena: Pozytywna (100.00%)

[Ocena w 2018 roku: Pozytywna (100.00%)]

Rekomendacje:

Nie wnosi się rekomendacji przy założeniu utrzymania w przyszłości stanu systemu kontroli zarządczej na poziomie oceny pozytywnej.

IV.3.4. Ochrona zasobów

Ocena: Pozytywna (100.00%)

[Ocena w 2018 roku: Pozytywna (100.00%)]

Rekomendacje:

Nie wnosi się rekomendacji przy założeniu utrzymania w przyszłości stanu systemu kontroli zarządczej na poziomie oceny pozytywnej.

IV.3.5. Szczegółowe mechanizmy kontroli dotyczące operacji finansowych

Ocena: Pozytywna (100.00%)

[Ocena w 2018 roku: Pozytywna (100.00%)]

Rekomendacje:

Nie wnosi się rekomendacji przy założeniu utrzymania w przyszłości stanu systemu kontroli zarządczej na poziomie oceny pozytywnej.

IV.3.6. Mechanizmy kontroli dotyczące systemów informatycznych

Ocena: Pozytywna z zastrzeżeniami (66.67%)

[Ocena w 2018 roku: Pozytywna (100.00%)]

Rekomendacje:

Zaleca się wdrożenie procedur kontroli zarządczej zgodnie z poniższymi standardami:
należy określić mechanizmy służące zapewnieniu bezpieczeństwa danych i systemów informatycznych,
należy weryfikować legalność oprogramowania, zabezpieczenia fizyczne i logiczne, w tym uprawnienia dostępu do systemu,
powinno się ustalać zasady sporządzania kopii zapasowych oraz zabezpieczenia miejsca ich przechowywania,
trzeba zabezpieczyć się przed możliwością nieuprawnionych lub niezatwierdzonych modyfikacji systemu, w tym działających aplikacji,
kontrola systemu informatycznego powinna dać zapewnienie ciągłości jego działania,
w ramach systemu informatycznego zasadne jest wprowadzenie mechanizmów samokontroli systemu.

IV.4. INFORMACJA I KOMUNIKACJA:

Ocena: Pozytywna (100.00%)

[Ocena w 2018 roku: Pozytywna (100.00%)]

Funkcjonowanie efektywnego systemu informacyjnego jest jednym z warunków prawidłowego i efektywnego prowadzenia działalności przez jednostkę. Kierownictwo oraz pracownicy powinni otrzymywać w odpowiedniej formie i czasie właściwe i rzetelne informacje potrzebne im do wypełniania obowiązków, w szczególności wynikających z przyjętego systemu kontroli zarządczej. Niezbędny jest także efektywny system komunikacji wewnętrznej, który powinien zapewnić nie tylko przepływ informacji do odpowiednich osób, ale również prawidłowe zrozumienie tych informacji przez odbiorców. Jednostce potrzebne są także efektywne kanały komunikacji z podmiotami zewnętrznymi (np. klientami, dostawcami, administracją rządową i samorządową, organami kontroli), które mają istotny wpływ na funkcjonowanie jednostki i osiągnięcie przez nią jej celów. Kierownik jednostki powinien na bieżąco monitorować jakość przetwarzanych i przekazywanych informacji oraz systemu ich komunikowania, pod względem przydatności do realizacji celów jednostki i celów kontroli zarządczej.

Ocena Szczegółowa:

IV.4.1. Bieżąca informacja

Ocena: Pozytywna (100.00%)

[Ocena w 2018 roku: Pozytywna (100.00%)]

Rekomendacje:

Nie wnosi się rekomendacji przy założeniu utrzymania w przyszłości stanu systemu kontroli zarządczej na poziomie oceny pozytywnej.

IV.4.2. Komunikacja wewnętrzna

Ocena: Pozytywna (100.00%)

[Ocena w 2018 roku: Pozytywna (100.00%)]

Rekomendacje:

Nie wnosi się rekomendacji przy założeniu utrzymania w przyszłości stanu systemu kontroli zarządczej na poziomie oceny pozytywnej.

IV.4.3. Komunikacja zewnętrzna

Ocena: Pozytywna (100.00%)

[Ocena w 2018 roku: Pozytywna (100.00%)]

Rekomendacje:

Nie wnosi się rekomendacji przy założeniu utrzymania w przyszłości stanu systemu kontroli zarządczej na poziomie oceny pozytywnej.

IV.5. MONITOROWANIE I OCENA:

Ocena: Pozytywna (75.00%)

[Ocena w 2018 roku: Pozytywna (100.00%)]

Bieżącą ocenę systemu kontroli zarządczej i jego poszczególnych elementów, w ramach swoich obowiązków, powinien prowadzić kierownik jednostki i pracownicy na innych stanowiskach kierowniczych. Może być ona prowadzona w drodze bieżącej obserwacji sposobu funkcjonowania elementów systemu kontroli czy poszczególnych mechanizmów kontrolnych przy wykonywaniu codziennych obowiązków. Źródłem wiedzy o jakości i skuteczności systemu kontroli zarządczej mogą być wszelkie błędy, pomyłki lub nieprawidłowości zauważone przez kierownictwo i pracowników. System monitorowania kontroli zarządczej powinien zapewniać, że zidentyfikowane problemy są na bieżąco rozwiązywane oraz, że wyniki i rekomendacje audytu wewnętrznego lub samooceny są brane pod uwagę przez kierownictwo i szybko rozpatrywane. Zaleca się prowadzenie odrębnych okresowych ocen systemu kontroli zarządczej za pomocą różnych metod samooceny, np. za pomocą kwestionariuszy lub poprzez warsztaty samooceny. W przypadkach określonych w ustawie o finansach publicznych, w jednostkach prowadzona jest obiektywna i niezależna ocena systemów kontroli i zarządzania przez audytora wewnętrznego.

Ocena Szczegółowa:

IV.5.1. Monitorowanie systemu kontroli zarządczej

Ocena: Pozytywna (100.00%)

[Ocena w 2018 roku: Pozytywna (100.00%)]

Rekomendacje:

Nie wnosi się rekomendacji przy założeniu utrzymania w przyszłości stanu systemu kontroli zarządczej na poziomie oceny pozytywnej.

IV.5.2. Samoocena

Ocena: Pozytywna z zastrzeżeniami (50.00%)

[Ocena w 2018 roku: Pozytywna (100.00%)]

Rekomendacje:

Zaleca się wdrożenie procedur kontroli zarządczej zgodnie z poniższymi standardami: zaleca się przeprowadzenie co najmniej raz w roku samooceny systemu kontroli zarządczej przez osoby zarządzające i pracowników jednostki, samoocena powinna być ujęta w ramy procesu odrębnego od bieżącej działalności i udokumentowana.

IV.5.3. Audyt wewnętrzny

Ocena: Pozytywna (100.00%)

[Ocena w 2018 roku: Pozytywna (100.00%)]

Rekomendacje:

Nie wnosi się rekomendacji przy założeniu utrzymania w przyszłości stanu systemu kontroli zarządczej na poziomie oceny pozytywnej.

IV.5.4. Uzyskanie zapewnienia o stanie kontroli zarządczej

Ocena: Pozytywna z zastrzeżeniami (50.00%)

[Ocena w 2018 roku: Pozytywna (100.00%)]

Rekomendacje:

Zaleca się wdrożenie procedur kontroli zarządczej zgodnie z poniższymi standardami: źródłem uzyskania zapewnienia o stanie kontroli zarządczej przez kierownika jednostki powinny być w szczególności wyniki: monitorowania, samooceny oraz przeprowadzonych audytów i kontroli, zaleca się coroczne potwierdzenie uzyskania powyższego zapewnienia w formie informacji o stanie kontroli zarządczej za poprzedni rok.